

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 2. Fundamenta sententiæ negatiuæ expenduntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

suecessione, quā voces audiuntur, & n. 84. disparitatem adducit inter iudicium, & apprehensionem, quia vno extremo tantum concepto non potest dari iudicium, quia iudicare est enunciare vnum de alio, tamen potest dari apprehensio, quæ simplici termino contenta est, & hac ratione potest apprehensio illa componi pluribus apprehensionibus suecessiue elicitis, & iudicium semper in simplici qualitate debet consistere. Disparitas hæc ad rem non est, quia ex illa tantum potest probari actus illos, qui præcedunt iudicium de hoc complexo non esse iudicia, sed apprehensiones, & actus, qui præcedunt apprehensionem de eodem complexo suecessiue audito esse apprehensiones, non tamen probatur ex illa, duas apprehensiones præcedentes simul cum tertia aliam componere. Fateor etiam hanc vltimam apprehensionem alias apprehensiones supponere, sed affirmo omnes esse adæquate distinctas, & nullam dari ex illis compositam, quia sicut iudiciū non cōponitur ex apprehensionibus, quæ illud præcedunt, neque apprehensio componitur ex apprehensionibus quæ illam præcedunt. Deinde quando ego suecessiue audio hoc complexum *Petrus est albus*, antequā de illo iudicium feram postquā totum illud audiui, vt primū percepi has voces, *Petrus est*, nondū tertia percepta eliciū iudiciū, quo de Petro prædicatū, vagum, seu commune enūciaui: ergo ante illud iudicium, quo dixi *Petrus est albus*, præcessit aliud iudicium: ergo sicut iudicium illud vltimum simplex dicitur etiam si aliud habuerit præcedens: ita apprehensio simplex dicitur, etiam si aliam apprehensionem habuerit præcedentem. Sit ergo firmum apprehensionem de toto illo complexo esse simplicem quemdam actum; quod eodem modo probatur, ac de iudicio, scilicet quia nullus actus potest attingere vnionem, seu identitatem extremorum, quin ipsa extrema vnita pertingat, & ita in illo tota adæquata ratio apprehensionis de illo obiecto complexo consistet.

10 De iudicio hypothetico idem iudicium tenendum est, quia cum ego dico: *Si Petrus currit, mouetur*, conditio, vt in Summulis explicabam, est affectio prædicati, quod formaliter vt affectum tali conditione, dicitur de subiecto, & terminat copulam propositionis, seu identitatem cum altero extremo. Idem tenendum est de his iudiciis: *Petrus currit*, vel *legis: Petrus currit, & Ioannes legit*, quia in duobus prioribus affirmatio est sub disunctione duorum extremorum, quorum disunctio necessariō terminat actum ad vtrumque extremum terminatum, in quo totum iudicium consistit, & vltimum iudicium affirmatio est cum conjunctione eadem ratione cognoscenda per actum ad vtrumque extremum coniunctum terminatum, in quo totum iudicium coniunctum situm est.

11 De Disursu nihil speciale dicendum occurrit, præter illa, quæ in Logica de illo tradita sunt Controu. 9.

PUNCTUM III.

An possint componi supernaturaliter assensus, & dissensus, amor, & odium de eodem obiecto in eadem potentia.

1 Difficultatem hanc multi passim attingunt, quam ego non ita breuiter tractabo, quia non communi acquiesco sententiæ, & in his quæ auctoritatis Doctorum inopiā laborare videntur, semper debet esse vberior pertractatio, & locupletior rationum suppellex.

§. I.

Doctorum placita, & status questionis.

2 Difficultas hæc eadem est in actibus intellectus, & voluntatis: eadem enim repugnantia, quæ est inter assensum, & dissensum respectu eiusdem potentie est inter amorem & odium. Sed tota solutio pendet ex doctrina tradenda de actibus intellectus, ex qua facili poterit in actibus voluntatis præfens dissolui difficultas. Dicam quid sentiam de oppositione inter assensum, & dissensum, & ex hac oppositione procedam ad oppositionem inter volitionem, & nolitionem efficacem de eodem obiecto.

3 Reliquæ qualitates non vitales inuicem se gradibus remissis ferunt: assensus tamen & dissensus; amor, & odium efficac de eodem obiecto ita indiuisibiliter opponuntur,

vt per minimum gradum assensus totus dissensus, etsi intensissimus corrumpitur, & in amore eadem indiuisibilis oppositio mutuò reperitur. Ex hac peculiari oppositione, quam habent qualitates vitales, quæ primæ qualitates, & aliæ ex his ortæ carent, peculiaris insurgit dubitandi ratio, an saltem de potentia Dei absoluta possint simul eandem potentiam afficere, assensus, & dissensus, amor, & odium, neque de intensione, sub qua existeret, qui de hac re disputant mentionem faciunt, quia tota difficultas est in conjunctione horum actuum independentem ab illorum intensione, quia si semel assensus, & dissensus etiam in gradibus vel remissis in eodem subiecto recipiantur, in eodem poterunt de potentia absoluta sub quacunque intensione foueri.

P. Suarez tom. 2. Met. disp. 45. sect. 4. num. 25. & tom. 1. in 3. p. disp. 38. sect. 3. PP. Contimbr. lib. 2. de generat. cap. 3. quæst. 8. art. 6. Arriaga disp. 6. sect. 5. asserunt adhuc de potentia absoluta non posse hos actus in eodem subiecto associari, cui sententia ita adhaerit Canus lib. 12. de locis cap. 14. adhuc in actibus inefficacibus, vt compulsus sit, non sine audacia dicere animam Christi continuisse interdum gaudium beatificū, vt tristitia locum daret, quam sententiam omnes Theologi & non pauci cum graui censura, reiciunt. Gab. in. 4. dist. 10. quæst. vnicā, art. 3. dub. 3. Palud. in 3. dist. 15. quæst. 2. affirmant posse Deum quoscunque actus contrarios posituros, etiam vitales quantumuis inter se repugnantes in eodem subiecto coniungere: & certe miror doctissimum Patrem Suarium id negasse in his actibus, qui tom. 3. de gratia, lib. 7. cap. 21. asseruit gratiam, & peccatum de potentia Dei absoluta posse simul existeri, in quibus eadem omnino ratio repugnantie, si aliqua esset inter assensum, & dissensum ratione obiectorum, vt postea expendam, deberet excogitari, & itante eadem ratione, quā probat Suarez diuinæ omnipotentie subdi similitatem inter gratiam, & peccatum, planè conuincitur assensum, & dissensum posse à Deo in eodem subiecto componi, vt postea expendam.

§. II.

Fundamenta sententiæ negatiue expenduntur.

5 Præcipuum argumentum pro parte affirmatiua in his quæ de potentia absoluta procedunt, sumitur ex solutione argumentorum, quæ sunt pro sententiæ negatiue: illa expendo. Arguit Suarez: & assensus, & dissensus respiciunt obiecta contradictoria inter se de potentia absoluta impossibilia: ergo sunt impossibiles adhuc eadem intercedente omnipotentia. Confirmat eandem rationem: iudicium, quo dico *Petrus existit*, ponit existentiam in Petro: iudicium quo dico, *Petrus non existit*, ponit negationem existentie in eodem Petro: sed in Petro non potest esse existentia, & negatio existentie: ergo non potest esse iudicium de existentia, & non existentia eiusdem Petri. Retorqueo argumentum in gratia, & peccato. Per gratiam constituitur homo dignus beatitudine & carenti poenæ æternæ; & carenti beatitudine per peccatum: ergo gratia, & peccatum respiciunt obiecta contradictoria: ergo sicut implicat coexistentia obiectorum, ita implicat dignitates ad talia obiecta videlicet gratia, & peccatum. Secundò si iudicium, quo ego dico, *Petrus existit*, ponit existentiam in Petro; cur non dicam ego dignitatem fruendi beatitudine, & carenti poenæ æternæ ponere in subiecto digno beatitudinem & carentiam poenæ æternæ non enim maior est connexio inter iudicium & obiectum cognitum, quàm inter dignitatem, & obiectum respectu cuius est dignitas. Resp. inter obiecta assensus reperiri immediatam contradictionem, quia sunt esse, & non esse eiusdem rei: hanc verò contradictionem non refundi in actus, quia assensus, & dissensus sunt entitates positivæ, quæ nullam connexionem habent cum obiectis, ac proinde possunt existeri, etiam si obiecta non existant. Ad confirmationem respondeo, actum, quo ego dico *Petrus existit*, non ponere existentiam in Petro realiter, & physicè, sed tantum intentionaliter, hoc est, cognitionem ad existentiam terminatam, & ita de actu, quo dico non existeri respectu negationis existentie: non enim inferitur Petrum existeri ex assensu circa illius existentiam, neque non existeri, ex dissensu, & ita neque per assensum, neque per dissensum quidquam pono physicè in subiecto, sed tantum extrinsecè,

extrinsecè, & intentionaliter, per quod illi non repugnat, quia præcisè ex parte obiecti non maior est repugnantia in terminando assensu orto ab hac potentia, & dissensu ab illa, quàm in terminando assensu, & dissensu ab eadem potentia dimanante.

6 Alio modo arguit Suarez: assensus, & dissensus, ita se habent, ut unus destruat obiectum formale alterius: ergo non possunt simul in eodem subiecto reperiri. Hæc destructio obiecti formalis, si aliquam efficaciam habet, probat tantum non posse aliquem præbere assensum alicui obiecto naturaliter propter motuum formale, quod se habens eodem modo respectu alijs materialibus obiectis, eandem potentiam non mouet ad assensum. Exempli gratia: Proponitur Hæretico mysterium Trinitas, & mysterium Incarnationis utrumque à Deo reuelatum, & vtriusque reuelatio applicata ab Ecclesia; non credit Hæreticus mysterium Trinitatis, sed potius discredet, dicitque se credere mysterium Incarnationis propter Deum reuelantem. Tunc arguitur ex destructione motui formalis ad probandū hæreticum non credere mysterium Incarnationis fide diuinā propter Deum reuelantem. Hæreticus hic, dum negat mysterium Trinitatis, paripendit auctoritatem Dei reuelantis, & Ecclesie applicantis reuelationem: ergo etiam si mysterium Incarnationis postea credat, non credit propter auctoritatem Dei dicentis, neque Ecclesie applicantis motuum fidei, quia si ad hæc attenderet, & non ad alia, ut mysterium Incarnationis crederet, illis nō moueretur, sicuti eisdem non fuit motus ad mysterium Trinitatis credendum, vel si illis moueretur ad assentiendum mysterio Incarnationis, eodē modo moueretur ad assentiendum Trinitatis mysterio. Hæc est argumentatio, quæ fieri potest ex destructione motui formalis, an verò sit efficax vel nō, modò non definio, quia ad materiam de fide spectat, nihil ad nostrum institutum attinet, habetque non mediocrem difficultatem, quia hæretici negantes mysterium Trinitatis, non sibi persuadent Deum illud reuelasse, est enim notum naturæ lumine verum esse quicquid Deus dicit, neque possent negare obiectum, quod sibi persuaderent esse reuelatum à Deo, quin sentirent Deum esse mendacem, quod longè alienum est ab illorum mentibus; sed dicunt Ecclesiam sistam reuelationem applicare, sibi que persuadent veram reuelationem applicare dum dicunt Deum mysterium Incarnationis reuelasse, quia in hac reuelatione non tantam apprehendunt difficultatem, quantum in reuelatione mysterij Trinitatis, & ideo illam reuelationem credunt propter Ecclesiam applicantem; & non illam etiam ab eadem Ecclesia applicetur: sicuti ego Petro mihi rem aliquam narranti, quæ non difficilè contingere possit, credo propter illius auctoritatem; quod si alia, quæ mihi difficiliora apparent, dicat, illa credere nolo. Hæc dixi ad difficultatem aperiendam, non animo illam definiendi, certum enim est hæreticum negantem mysterium aliquod reuelatum à Deo, postquam reuelatio sufficienter propoſita fuit ab Ecclesia, non posse actu fidei diuinæ supernaturalis respicientis motuum fidei aliud credere mysterium; an verò hoc proueniat ex dicta destructione motui, an ex defectu habitus, vel ex alio capite, à Theologis est discutiendum, & definiendum.

7 Ad rem nostram accedens respondeo: assensum, & dissensum circa idem obiectum materiale non sibi inuicem destruere obiectum formale, quia possunt diuersa obiecta formalia respicere; v.g. potest esse assensus fidei humanæ circa aliquod obiectum, & dissensus opinionis probabilis, vel actus scientifici circa idemmet obiectum; vel vterque opinatiuus per diuersa media, non tamen inquiritur, an assensus, & dissensus possint esse circa idem obiectum materiale, & formale simul, sicuti non inquiritur an possint coexistere amor, & odium circa idem obiectum materiale propter eandem rationem formalem; hi enim actus adhuc successiue repugnant, quia amor semper respicit bonitatem obiecti, & odium malitiam illius, neque potest idem motuum adhuc successiue his actibus esse commune. Dices destruere sibi obiectum materiale: sed id ego negatione supradicta in solutione primi argumenti, quia hi actus nihil ponunt in obiecto materiali, neque huius existentia necessaria est ad assensum, vel dissensum respectu potentie quæ falli potest, & quæ enim possibilis est assensus, quo dicam, Petrus existit, siue existat, siue non existat. Addo idem fore dicendum de eodem obiecto materiali siue existenti, siue non existenti, si idemmet obiectum

formale posset successiue assensum & dissensum, amorem, & odium terminare. Quidquid enim obiectum siue materiale, siue formale successiue valet terminare, quatenus est ex se, si ex alio capite non repugnet, simul poterit eodem modo terminare, quod adhuc de terminis vniuersis realibus docui in *Physicis Controversiis*. §. Punct. 2.

Aliud vulgare argumentum pro hac sententia ita fieri solet. Assensus fertur in obiectum, ut verum; dissensus in obiectum, ut falsum: sed nullum obiectum potest esse verum, & falsum: ergo in nullum obiectum potest fieri assensus, & dissensus. Alio modo idem ferè argumentum proponitur. Intellectus necessariò præbet assensum obiecto, quod apparet ut verum; necessariò præbet dissensum obiecto, quod ut falsum apparet: sed obiectum non potest apparere, ut falsum & ut verum: ergo non potest in illud intellectus fieri assensus, & dissensus. Vtrique obiecto multa confundit, multaque falsa supponit, & nihil quod difficultatem ingerat adhuc falsum comminiscitur.

Respondeo: Intellectum non fieri semper in obiectum ut verum, etiam illud ut reduplicat conditionem, quia verum formaliter dicit obiectum esse cognitum, & intellectus non supponit secundum omnes suos actus obiectum cognitum. Quod si concederemus intellectum fieri necessariò in verum sicuti voluntas in bonum, hoc esset intelligendum de obiecto vero non realiter, sed apparenter, & supernaturaliter loquendo nō solum de obiecto quod acta verum apparet, sed quod saltem posset ut tale apparere, sicuti de obiecto voluntatis philosophamur. Secundo, qui asseruerit posse de potentia absoluta in idem obiectum fieri simul assensum & dissensum, facilius dicet posse idem obiectum apparere ut verum, & ut falsum per diuersos actus, etiam si in re non possit esse simul verum, & falsum. Ad aliud, quod adducitur in secunda obiectione, Resp. intellectui non semper fieri propositum ut verum id, in quod fertur actu assensus, neque ut falsum id, in quod fertur per dissensum: sæpè enim nulla præcedenti apprehensione assentitur, vel dissentitur, & ita necessarium non est fuisse obiectum representatum, ut verum, ut feratur in illud actu assensus, sed demus hoc necessarium esse: adhuc naturaliter præcedit sæpè apprehensio quæ obiectum proponitur, ut verum, & alia, quæ proponitur ut falsum, antequam intellectus iudicium affirmatiuum, vel negatiuum de illo præstiterit, ac proinde ex hoc capite non repugnabit adhuc naturaliter coexistentia assensus, & dissensus de aliquo obiecto.

10 Alio modo argumentatur nonnullus: si posset esse simul assensus, & dissensus de aliquo obiecto, posset quæ esse simul fidelis & hæreticus: consequens est falsum: ergo antecedens. Resp. consequens negandum esse adhuc respectu diuersorum obiectorum, non enim potest quis actus supernaturali fidei diuinæ credere mysterium Incarnationis, & esse hæreticum circa mysterium Trinitatis, vel ex destructione motui, de quo dicebam suprà, vel ex alio capite, quod Theologi assignabant. Ex quo melius inferri licebit non posse hominem esse hæreticum, & fidelem circa idem obiectum. Ne tamen sine aliqua doctrinæ utilitate obiectionem adduxerim, respondeo hominē habentem assensum, & dissensum circa idem obiectum, nullum ex his actibus liberè exercere, quia nullus illorū naturaliter potest ab illo produci, vel conservari in præsentia alterius, quia si prius assensum liberè eliceret in instanti A, & Deus in instanti B, illi infunderet dissensum, dissensus hic non illi liberè infunditur, quia quatenus est ex se per assensum est quasi prædeterminatus, ad dissensum non habendum, neque assensus potest liberè ab illo conservari, quia per dissensum etiam à Deo infusus homo determinatur ad assensum non habendum, & quatenus est ex se, et si non liberè, quia dissensus non liberè contingit, iam est determinatus ad non habendum assensum, qui tantum ex voluntate Dei supernaturaliter conservatur. Quod si Deus dissensum infunderet præuisa libertate voluntatis circa existentiam assensus pro illo instanti, & assensu liberè producta à voluntate se determinante, & à Deo concurrente iuxta suam libertatem, assensus ille liber permaneret, etiam si dissensus exigeret illius corruptionem: quia tunc dissensus omnino per accides se haberet, respectu cōseruationis assensus, neque illam redderet miraculosam, sed totum miraculum esset in infusione dissensus, quia supposito assensu pro illo instanti naturaliter liberèque producta, non solum poterat naturaliter esse in illo

illo instanti, sed neque supernaturaliter poterat non esse naturaliter in illo. Idem dico de reliquis instantibus conseruationis, si Deus semper conseruaret alterum actum supposita libera conseruatione alterius; quia nihil, quod subsequitur productionem rei, & quod omnino consequenter ad illam se habet potest illius tollere libertatem. Ex hoc infero non posse adhuc supernaturaliter dari in eadem potentia assensum, & dissensum vtrumque liberè productum, ac proinde non posse hominem esse simul fidelem, & haereticum, quia hæc denominationes, quando sumuntur ab actibus, non ab actibus necessariis, sed tantum à liberis desumuntur.

11 Ultimo arguitur: Gratia, & peccatum non possunt esse simul; ergo neque assensus, & dissensus. Probatur consequentia: ideo gratia, & peccatum non possunt esse simul, quia sunt dignitates respicientes obiecta contradictoria, sed eadem est ratio de assensu, & dissensu; ergo. Resp. antecedens dissentendum esse inter Theologos, interim tamen dico duplicem esse sententiam; quandam asserentem peccatum dicere pro formali, vel pro fundamento necessario ad sui formalitatem negationem gratiæ; secundum hanc opinionem concedendum est primum antecedens, & neganda est consequentia, illiique confirmatio, quia secundum hanc sententiam ideo esse non possunt gratia, & peccatum, quia peccatum, dicit priuationem gratiæ, & implicat esse simul habitus, & priuationem. Alia sententia, Priuationem gratiæ omnino distinguit à formalitate peccati, & à fundamento illius, & asserit, priuationem gratiæ tantum esse effectum secundarium peccati, sicuti priuatio frigoris est effectus secundarius caloris informantis subiectum: secundum hanc sententiam posset philosophari de gratia, & de peccato, sicuti, & de assensu & dissensu, & dici posset coexistere de potentia Dei absoluta, quod affirmat Suarez, qui id negat de assensu, & dissensu, licet forsitan non deficiat disparitatis caput, quia assensus, & dissensus positiue à Deo conseruantur, & potest Deus non subtrahere conseruationem dissensus, etiam si illius subtraheretur expositio assensus, & e contra, & ita supernaturaliter vtrumque conseruare, peccatum autem cum non dependeat in conseruari à Deo difficilis posse videretur adhuc supernaturaliter cum gratia componi.

§. III.

Explicatà repugnantia inter assensum & dissensum explicatur propria sententia.

12 Non poterit hæc difficultas probabili fundamento dissolui, ni radicatus examinemus caput, ex quo assensus, & dissensus, amor, & odium circa idem obiectum repugnent, illo enim cognitio iudicium facili facere poterimus, an possit diuinitus dispensari; quod si lateat nihil de illo non temere dici poterit.

13 Repugnantiam oriri ex obiectis non dubito, quidquid enim est in actu, oritur ab obiecto, tanquam à termino extrinsece specificante à priori, vel à posteriori; sed dubium adhuc superest, an hæc repugnantia, ex quoque extrinseco oriatur, in quo formaliter consistat. Communis contrariorum repugnantia in eo sita est, quod vnum per informationem sui exigit, vt Deus subtrahat conseruationem alterius, & ne concurrat ad illius productionem, etiam in præsentia principij productiui exigentis illum primò producere, & perpetuò conseruare, & supposita etiam exigentia, qua contrariū in hoc instanti expulsum in instanti præcedenti habuit, ne in hoc instanti corrumpere, quā resistentia latius explicui in Generat. Contr. 6. Punct. 2. Alia est actiua resistentia, quæ est inter principia productiua contrariorum formaliter sibi inuicè resistentium. Hanc actiua resistentiam respectu actuum vitalium liberorum, qui in eodem subiecto existunt, nullo modo possumus meditari in ordine ad principij vitale, quod est idem indiuisibile respectu assensus, & dissensus, & respectu amoris, & odij; neque respectu aliorum principiorum in plerisque actibus, liberè procedunt à voluntate formaliter, si sint actus pertinentes ad hanc potentiam, vel imperatiue, & secundario, si ad intellectum pertineant sicuti assensus, & dissensus.

14 Neque fat est his actibus concedere repugnantiam formalem, quam in aliis contrariis, v.g. calore, & frigidityte, reperimus, quia si hoc modo tantum opponerentur, ex eo quod assensus exigeret corruptionem dissensus, non ita in

Fraus. de Ouedo, Philosph. Tom. II.

diuisibiliter opponerentur, vt non possent in gradibus remissis adunari, sicuti adunantur frigiditas, & calor, cum ex hoc capite imbecillior sit repugnantia inter hos actus, quam inter calorem, & frigiditatem; calor enim exigit non solum suam conseruationem, contratio oppositum non intendentes; sed etiam præsentia aqua intendente producere frigiditatem, exigit vt Deus, vires aquæ coarceat, ne frigiditatem producat, media qua destruat: amor verò existens in anima non ita ardentem suam exposcit conseruationem, vt exigat Deo non produci odium ab anima illud intendente producere, neque ratione amoris existentis in anima aliquam coactionem patitur anima, ne odium producat, medio quo destruat amor. Deinde aliam oppositionem reperiri inter actus voluntatis existimo perspicuū esse, quia assensus præmissarum necessitatem quoad specificationem ad assensum conclusionis inducit, eo enim ipso, quod ego assentiam præmissis, ex quibus legitime inferitur consequens, etiam si ex diuersione animæ, vel nimia attentione ad alia obiecta non elicitur assensus conclusionis; dissensus tamen non poterit elici. Exempli gratia: habeo ego hos assensus, *omnis homo est animal, Petrus est homo* etiam si non eliciam, *ergo Petrus est animal*, tamen cum his præmissis non potero iudicare Petrum non esse animal: ergo hic assensus, *Petrus non est animal*, habet oppositionem cum his duobus; *omnis homo est animal, Petrus est homo*, sumptis indiuisibiliter, quam non habet cum aliquo eorum seorsim sumpto, cum quo, alio secluso, poterit componi: ergo incompossibilitas actuum nascitur ex alio capite distincto à formali incompossibilitate, quam habeant per modum contrarietatis assensus, & dissensus in eodem subiecto, & de eodem obiecto, cum plures actus, etiam de diuersis obiectis saltem inadquatis, & longè diuerso modo significatis incompossibilitatem habeant.

Deinde intellectus non potest per eum indiuisibilem actum assentiri, & dissentiri: sed repugnantia huius actus non potest oriri ex incompossibilitate formali, quia secluso omni alio actu, hic repugnat saltem naturaliter, & resistentia formalis essentialiter dicit duplicem contrariam formam: ergo ex alio capite oritur repugnantia, propter quam intellectus non valeat simul assentire, & dissentire eidem obiecto; repugnantia enim formalis non potest inueniri in simplici actu, qui esset simul assensus, & dissensus, neque talis actus ex illa repugnantia impossibilis est saltem naturaliter, sed ex alio capite.

15 Senso incompossibilitatem ex vi cuius assensus, & dissensus de eodem obiecto, sicuti alij actus intellectus, non possunt esse simul adhuc in gradibus remissis prouenire ex modo, quo obiectum repræsentatur intellectui per vnum actum, ex vi cuius anima impotens sit tendere in illud per actum oppositum, non per puram actuum incompossibilitatem, sed quia per actum assensus determinatur, & adducitur potentia, vt non possit, neque à se neque à voluntate determinari ad dissensum, quia obiectum ita proponitur, vt nullam rationem habeat mouendi ad dissensum, & in hoc sensu verum erit, quod docet Suarez vnum actum destruere motum alterius contrarij, hoc est, ita proponere obiectum materiale illius, vt sub nulla ratione valeat intellectus neque per se ipsum, neque per actum voluntatis determinari ad actum oppositum. Pro explicatione huius conclusionis noto; quod etsi verum sit intellectum actu assensus non necessario ferri in obiectum verum, neque actu dissensus in falsum præsuppositiue, hoc est, in obiectum quod supponatur verum, vel falsum, ante ipsum actum: Nihilominus certum esse intellectum non posse ferri actu dissensus in obiectum, quod ex prima apprehensione terminorum verum apparet, siue ex se, sicuti hoc obiectum; *quodlibet est, vel non est*: siue ex suppositione, sicuti hoc obiectum, *omne quod est in hoc instanti, ex suppositione, quod sit, non potest non esse*; quæ obiecta necessario prædeterminant intellectum, ne dissentiat ab illis, vt nullus, qui illa semel valeat percipere, possit ab illis dissentire, etiam si contingere possit aliquando ex nimia animi attentione illis assensum non præbere, quia illorum dissensus non solum opponitur cum assensu ipsorum, sed cum prima apprehensione terminorum.

17 Ex his infero, posito assensu circa existentiam Petri, intellectum manere determinatū ex huius assensu vi ad non eliciendum dissensum de eodem obiecto, quia posito assensu intellectui repræsentatur existentia Petri, tanquam actu existens; ergo repræsentatur tanquam quid euidenter falsum